Lietas Nr.1A33098619
Lietas arhīva Nr.1A-0765-20/10
ECLI:LV:RIRT:2020:0608.1A33098619.8.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2020.gada 8.jūnijā

Rīgas rajona tiesa,
tiesnese I.Siliņeviča,
rakstveida procesā izskatīja SIA "NRDATA POS" sūdzību par Valsts ieņēmumu dienesta 2019.gada 28.marta lēmumu Nr.30.7-22.11/1532.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk - iestāde) 2019.gada 28.marta lēmumu Nr.30.7-22.11/1532 (turpmāk - lēmums) atstāts negrozīts Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu kontroles pārvaldes Juridiskās daļas Administratīvo pārkāpumu lietu izskatīšanas nodaļas 2019.gada 31.janvāra lēmums Nr.NK036459 daļā par kases sistēmas (sērijas Nr./numurs/), monitora TM 2600-15TU MOA (šasijas Nr./numurs/), divu barošanas bloku (šasijas Nr./numurs/ un Nr./numurs/) un trīs monitora vadu konfiskāciju saskaņā ar 2018.gada 9.novembra mantu un dokumentu izņemšanas protokolu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.23.1.1/249.

[2] Par minēto lēmumu, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk - Latvijas APK) 262.^{2}panta noteiktajā kārtībā, sūdzību iesniedza aizskartās mantas īpašnieks SIA "NRDATA POS" (turpmāk - sūdzības iesniedzēja), lūdzot to atcelt un izbeigt lietvedību. Sūdzībā norādīti sekojoši argumenti.

[2.1] Ar 2018.gada 9.novembra mantu un dokumentu izņemšanas protokolu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.23.1.1/249, izņemtais dators (sērijas Nr./numurs/), monitors TM 2600-15TU MOA (šasijas Nr./numurs/), divi barošanas bloki (šasijas Nr./numurs/ un Nr./numurs/) un trīs monitora vadi nav kases sistēma, tādējādi, tos nevar konfiscēt Latvijas APK 156.^{1}panta piektajā daļā un 274.panta noteiktajā kārtībā kā administratīvā pārkāpuma izdarīšanas rīkus.

[2.2] Atsaucoties uz likuma "Par nodokļiem un nodevām" 28.^{1}panta ceturto, ceturtās daļas prim viens, piekto un sesto daļu un Ministra kabineta 2014.gada 11.februāra noteikumu Nr.96 "Nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas kārtība" 9.1., 121.^{1}, 121.^{2} un 122.punktu, sūdzības iesniedzējas ieskatā, lai ierīci atzītu par kases sistēmu, tai jāatbilst minēto normatīvo aktu prasībām, jābūt veiktai atbilstības pārbaudei institūcijā, kas ir reģistrēta Valsts ieņēmumu dienesta vienotajā datu bāzē, un jābūt reģistrētai Valsts ieņēmumu dienesta vienotajā datu bāzē.

[2.3] Atsaucoties uz Ministru kabineta 2014.gada 11.februāra noteikumu Nr.95 "Noteikumi par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām" 6., 6.^{1}, 9., 16., 16.1-16.8. un 20.punktu, sūdzības iesniedzējas ieskatā, tai piederošajām iekārtām nav fiskālās atmiņas moduļa, tās nenodrošina dokumentu un pārskatu izdruku, tām nav uzstādīta programma, kas būtu reģistrēta Valsts ieņēmumu dienestā, tām nav pircēja displeja, elektroniskās kontrollentes un papīra kontrollentes, naudas kases, ierīces vai perifērijas ierīces, kas nodrošina, lai tiktu pabeigta darījuma reģistrēšana un darījums tiktu saglabāts energoneatkarīgajā atmiņā, nav nodrošināta elektroenerģijas padeve ja ir traucējumi elektroenerģijas piegādē, drošības risinājuma, kas nepieļauj operētājsistēmas ieslēgšanu no cita avota un tās nav noplombētas.

[3] Pamatojoties uz likuma "Par valsts institūciju darbību ārkārtējās situācijas laikā saistībā ar Covid-19 izplatību" piektā panta otro daļu, noteikta lietas izskatīšana rakstveida procesā. Par sūdzības izskatīšanu rakstveida procesā lietas dalībniekiem paziņots Latvijas APK noteiktajā kārtībā.

Motīvu daļa

[4] Tiesa, rakstveida procesā, pārbaudījusi lietas materiālus, izvērtējusi sūdzības pamatojumu, pārsūdzētā iestādes lēmuma motivāciju, atzīst, ka Valsts ieņēmumu dienesta 2019.gada 28.marta lēmums Nr.30.7-22.11/1532 atstājams negrozīts, bet SIA "NRDATA POS" sūdzība noraidāma.

[5] Latvijas APK 289.^{12}panta pirmajā daļā norādītos apstākļus, kas vienozīmīgi ir par pamatu iestādes lēmuma atcelšanai tiesa nekonstatē.

[6] Tiesa, izvērtējusi pārsūdzētā lēmuma motivāciju, secina, ka lēmuma pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, līdz ar ko, izmanto Latvijas APK 289.^{13}panta trešajā daļā noteikto un pievienojas iestādes nolēmuma motivācijai.

[7] Lietā nav strīda par to, ka 2019.gada 31.janvārī Valsts ieņēmu dienests ir pieņēmis lēmumu Nr.NK036459 par SIA "KM ARUM" saukšanu pie administratīvās atbildības un nolemts konfiscēt ar 2018.gada 9.novembra mantu un dokumentu izņemšanas protokolu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.23.1.1249 izņemto kases sistēmu (sērijas Nr./numurs/), monitoru TM 2600-15TU MOA (šasijas Nr./numurs/), divus barošanas blokus (šasijas Nr./numurs/ un Nr. /numurs/) un trīs monitora vadus.

[8] Tiesa atzīst, ka sūdzības iesniedzējs SIA "NRDATA" ir atzīstams par aizskartās mantas īpašnieku.

[9] Kā to pamatoti norādījusi sūdzības iesniedzēja, Ministru kabineta 2014.gada 11.februāra noteikumos Nr.95 "Noteikumi par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām" (turpmāk - noteikumi Nr.95) noteiktas nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskās prasības - cita starpā kases sistēmām. Savukārt Ministru kabineta 2014.gada 11.februāra noteikumi Nr.96 "Nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas kārtība" (turpmāk - noteikumi Nr.96) noteic kārtību, kādā cita starpā elektroniskās ierīces un iekārtas, to lietotāji un apkalpojošie dienesti reģistrējami Valsts ieņēmumu dienesta vienotajā datubāzē (reģistrā), kādā veic elektronisko ierīču un iekārtu atbilstības pārbaudi, un apliecina to atbilstību normatīvajiem aktiem.

[10] No sūdzības un lēmuma teksta satura secināms, ka iestādes konfiscētā kases sistēma tikai daļēji atbilst prasībām, kādas noteiktas noteikumos Nr.95 un Nr.96.

[11] Lēmumā, ar kuru konfiscēta sūdzības iesniedzējai piederošā kases sistēma (sērijas Nr./numurs/), monitors TM 2600-15TU MOA (šasijas

Nr./numurs/), divi barošanas bloki (šasijas Nr./numurs/ un Nr./numurs/) un trīs monitora vadi SIA "KM ARUM" tika piemērots kā papildsods par Latvijas APK 156.[1]panta piektajā daļā paredzēto pārkāpumu - par kases aparāta, kases sistēmas, specializētās ierīces un iekārtas lietošanu, ja ir mainīta tās konstrukcija vai programma, ar ko tādējādi radīta iespēja slēpt vai samazināt ar nodokļiem un nodevām apliekamo objektu [..]. Faktu, ka konfiscētajai mantai mainīta tās programmatūra un konstrukcija, iestāde konstatējusi 2018.gada 14.novembra apskates aktā tematiskās pārbaudes lietā Nr.23.1.1/249 SIA "KM ARUM" telpās.

[12] 2018.gada 11.maija nomas līguma Nr./numurs/ 2.2. un 4.1.punktā noteikts sūdzības iesniedzējas pienākums veikt konfiscētās mantas uzstādīšanu un konfigurāciju SIA "KM ARUM" telpās. Tādējādi sūdzības iesniedzēja, kā apkalpojošais dienests, noteikumu Nr.96 noteiktajā kārtībā uzņēmās nodrošināt konfiscētās mantas atbilstību tajā noteiktajām prasībām, secīgi - noteikumiem Nr.95, kas ir savstarpēji saistīti. Ievērojot to, ka sūdzības iesniedzēja ir Valsts ieņēmumu dienesta vienotajā datu bāzē (reģistrā) reģistrētais apkalpojošais dienests, konstatējot kases aparāta, hibrīda kases aparāta, kases sistēmas, specializētās ierīces vai iekārtas konstrukcijā vai programmā atklātas nelikumīgi veiktas izmaiņas vai konstatējot plombu bojājumus, apkalpojošam dienestam par to bija jāziņo Valsts ieņēmumu dienestam (noteikumu Nr.96 114.punkts).

[13] Konkrētajā gadījumā, nav izšķirošas nozīmes secināt, vai administratīvā pārkāpuma rīks tā konfiskācijas brīdī atbilst normatīvo aktu prasībām, bet gan konstatēt, ka tā konstrukcija vai programma ir mainīta, jo tieši uz šā pamata SIA "KM ARUM" par Latvijas APK 156.[1]panta piektajā daļā paredzēto pārkāpumu tika piemērots papildsods. Savukārt administratīvā pārkāpuma rīka konstrukcijas vai programmas maiņa neliedz konstatēt tā sākotnējo atbilstību noteiktai elektroniskajai ierīcei vai iekārtai. Par sūdzības iesniedzējas pausto viedokli - lai ierīci atzītu par kases sistēmu, tai jābūt veiktai atbilstības pārbaudei institūcijā, kas ir reģistrēta Valsts ieņēmumu dienesta vienotajā datu bāzē, un jābūt reģistrētai Valsts ieņēmumu dienesta vienotajā datu bāzē, nevar prezumēt, ka attiecīgā komersanta izmantotā elektroniskā ierīce un iekārta faktiski atbilst visām obligātajām tehniskajām prasībām, jo reģistrējot Valsts ieņēmumu dienestā elektroniskās ierīces un iekārtas, notiek dokumentācijas nevis tehniskā pārbaude, ko savukārt var veikt attiecīgas pārbaudes laikā.

[14] Līdzīgi kā Cilvēktiesību konvencijas 1.protokola 1.pants, arī Satversmes 105.pants paredz valstij tiesības ne tikai regulēt un kontrolēt īpašuma izmantošanu, bet arī noteiktos gadījumos, atbilstoši sabiedrības interesēm, likumā noteiktajā kārtībā īpašuma tiesības atņemt.

Satversmes tiesa 2018.gada 14.decembra sprieduma lietā Nr.2018-09-0103 norādījusi, ka administratīvās atbildības tiesībās būtisks ir lietderības princips. Tas nozīmē, ka atbildīgajai institūcijai vai amatpersonai ir rīcības brīvība mantas izņemšanā, nodošanā un glabāšanā [..]. Tā kā kompetentajai amatpersonai, veicot mantas izņemšanu, ir rīcības brīvība, tai vienmēr jāizdara lietderības apsvērumi un jāvērtē, vai personas tiesības konkrētā gadījumā tiek ierobežotas samērīgi ar šīs darbības mērķi. Veicot mantas izņemšanu, amatpersonai jāpārbauda, vai mantas izņemšana ir nepieciešama konkrētās administratīvās lietvedības ietvaros [..] (*Latvijas Republikas Senāta Administratīvo lietu departamenta spriedums lietā Nr.SKA-4/2019*).

[15] Ar administratīvā pārkāpuma izdarīšanas priekšmetu saprot rīkus un līdzekļus, ar kuru palīdzību attiecīgais administratīvais pārkāpums tiek izdarīts. [..] administratīvā pārkāpuma izdarīšanas priekšmeta, kā arī administratīvā pārkāpuma izdarīšanas priekšmeta konfiskācija nav un nevar būt sods, jo paredz atsavināt personai tādus rīkus un līdzekļus vai tādu mantu, kas bija paredzēti vai ar to tika izdarīts administratīvais pārkāpums. Šajā gadījumā runa ir par administratīvā pārkāpuma izdarīšanas juridiskajām sekām, kam nav nekāda sakara ar administratīvā soda mērķi (*Danovska E. un Kūtra G. zinātniskajā redakcijā. Administratīvo pārkāpumu tiesības. Administratīvās atbildības likuma skaidrojumi, Tiesu namu aģentūra, 2020., 297.lp.*)

[16] Iestāde, konfiscējot administratīvā pārkāpuma izdarīšanas rīku, pēc būtības ir konstatējusi, ka tas bijis speciāli radīts pārkāpuma izdarīšanai, tādējādi tā atrašanās civiltiesiskā apgrozībā arī turpmāk varēs radīt tā izmantošanas iespējamību. SIA "KM ARUM" samaksājot piemēroto naudas sodu un atdodot pārkāpuma izdarīšanas rīku sūdzības iesniedzējai netiktu sasniegts pamattiesību ierobežojuma leģitīmais mērķis.

[17] Iestādes lēmumā ir izvērtēti sūdzības iesniedzēja argumenti un tiesa, izskatot sūdzību, nekonstatē citus vai jaunus apstākļus, kas būtu par pamatu sūdzības apmierināšanai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un Latvijas APK 289.[12]panta otrās daļas 1.punktu un 289.[13]pantu tiesa

nosprieda

atstāt negrozītu Valsts ieņēmumu dienesta 2019.gada 28.marta lēmumu Nr.30.7-22.11/1532, bet SIA "NRDATA POS", *reģistrācijas Nr.40103885723*, sūdzību noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā 10 (desmit) darba dienu laikā no tā paziņošanas dienas, sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Tiesnese I.Siliņeviča